

Opleiding Filosofisch gespreksleider voor kinderen en jongeren

voorjaar 2018

Begeleiding

Kristof Van Rossem

Antwerpen, 11/04 + 12/04 + 13/04/2018 + 18/05/2018, 9u30-16u30

Waarom deze opleiding?

Sinds enkele decennia wordt er in centra voor jeugd- en kinderschape, in het onderwijs, de jeugdwerking, enz. gefilosofeerd met kinderen en jongeren. Als het gesprek goed wordt georganiseerd en geleid, geeft dit interessante resultaten, niet alleen op het gebied van sociale vaardigheden, maar ook inzake burgerschapsvorming in het algemeen.

De deelnemers ervaren een toegenomen zelfwaarde-gevoel, kunnen wat ze zeggen onderscheiden van wie ze zijn, zijn beter in staat hun standpunt te formuleren en te argumenteren en kunnen zich constructief opstellen in een gesprek.

Om een filosofisch gesprek goed te begeleiden, vraagt dit van een begeleider een aantal competenties (houdingen en vaardigheden) die kunnen worden samengevat in het heel scherp en letterlijk luisteren en het stellen van de juiste vragen.

In deze opleiding focussen we enerzijds op competenties, voor zowel leerling als leraar/begeleider, die met **communicatieve basisvaardigheden** te maken hebben: goed luisteren, gedachte en persoon onderscheiden, niet meteen waarderen, onderzoekende houding aannemen, vragen formuleren, vlot formuleren van opvattingen etc. Anderzijds op competenties die voor een **filosofisch gesprek** belangrijk zijn: filosofische vragen herkennen en kunnen formuleren, kritisch en analytisch denken, problematiseren, abstraheren, conceptualiseren, argumenten geven en (logisch correcte) redeneringen kunnen opbouwen etc.

Afhankelijk van de doelgroep en de doelstellingen, kan een variant van de Lipman-methode, de CoPi-methode of het socratisch gesprek worden ingezet. Voor jongeren is het socratisch gesprek interessant omdat het meer dan in de andere stijlen de deelnemers in staat stelt de betekenis van de dagelijkse ervaring te onderzoeken. Het gaat dus telkens om onderwerpen die de deelnemers van dichtbij meemaken, wat de motivatie vergroot.

In deze opleiding bieden we een basis voor begeleiders die zelf een gesprek willen leiden. Afhankelijk van hun interesses kan dan later nog verdere specialisatie plaatsvinden in één of andere stijl.

Is dit iets voor mij?

Dit is iets voor jou als je :

- Werkt met de doelgroep (vanaf 8 jaar) in centra voor jeugd- en kinderschape, in het onderwijs, in jeugdwerking,..
- de communicatie van kinderen en jongeren wil verbeteren
- je wil bijscholen in de praktische filosofie
- wil weten wat er allemaal bij het 'filosoferen' komt kijken

Waar werken we aan?

De doelstellingen zoals hieronder geformuleerd, zijn algemeen van aard. Ze zijn onderverdeeld in competenties die je nodig hebt om een goed gesprek te leiden en competenties die je nodig hebt om een goed filosofisch gesprek te leiden. Afhankelijk van de specifieke wensen van de groep, kan dit nog verder worden verfijnd en toegespitst. Waar 'leerlingen' staat, kan je hieronder ook 'deelnemers' lezen en vice versa.

1. Competenties om een goed gesprek te leiden

De deelnemers :

- Kunnen (leerlingen stimuleren om) zich helder en beknopt uit (te) drukken
- Kunnen (leerlingen stimuleren om) een eigen standpunt (te) formuleren en te onderbouwen
- kunnen vragen inzetten ter stimulering van begrip en reflectie
- kunnen vragen zorgvuldig, to the point en doelgericht formuleren
- oefenen de vragende, socratische houding
- denken creatief na over werkvormen om kritisch en exploratief denken bij de deelnemers te organiseren
- stimuleren leerlingen om zich genuanceerd en precies uit te drukken
- laten zich als gespreksleider niet inhoudelijk of waardierend uit over bijdragen van leerlingen, zodat de leerlingen voelen dat elke bijdrage van belang kan zijn.
- trekken geen eigen inhoudelijke conclusies als begeleider

2. Competenties om een goed *filosofisch* gesprek te leiden:

De deelnemers :

- kunnen de kwaliteit van een filosofisch gesprek benoemen en herkennen
- kunnen doelstellingen bepalen en evalueren van een filosofisch gesprek
- kunnen een redenering van een leerling herkennen en logisch reconstrueren
- Kunnen filosofische problemen in uitgangsvragen voorspellen en voorbereiden
- Herkennen filosofische kwesties/vragen/problemen in interventies van leerlingen
- Herkennen van filosofische posities in de bijdragen van de leerlingen en kunnen hierop gepast doorvragen
- Stimuleren door vragen te stellen dat leerlingen bijdragen van anderen (en henzelf) analyseren, het algemene of het concrete in een bijdrage aan de orde stellen (abstraheren of concretiseren), problematiseren (en niet 'oplossen') en conceptualiseren (tot een algemeen begrip brengen en kunnen benoemen).
- Kunnen leerlingen leren denkbewegingen als veralgemeniseren en concretiseren bewust te gebruiken en te bevragen ('omhoog en omlaag – denken')
- Kunnen door vragen stellen verschillende denkbewegingen bij de leerlingen stimuleren (bv doordenken van consequenties, vooronderstellingen opzoeken, nieuwe gezichtspunten innemen) en denkvaardigheden bevorderen (logisch redeneren, tegenstellingen opzoeken, nieuwe gezichtspunten inbrengen, vragen stellen, onderscheiden en samenbrengen, enz.)

Wat staat er op het programma?

Het definitieve programma wordt aangepast aan de leerwensen van de deelnemers. In grote lijnen ziet het programma er als volgt uit :

Dag 1 : introductie + gericht observeren van de gespreksleiding

- Korte inleiding over filosoferen
- ervaren van een groepsgesprek met gerichte observatie- opdracht
- doelstellingen en kwaliteit van een filosofisch gesprek
- verwondering organiseren : creatief opstarten van een gesprek
- verschillende stijlen in het filosoferen (CoPi, Socratische stijl, Brenifier-stijl,...)
- oefeningen in de maieutische, socratische houding

Dag 2 : verfijning in het filosofisch gesprek

- de filosofische problematiek herkennen en aanwakkeren
- basisprincipes van de logica : redeneringen herkennen
- hoe doorvragen op standpunten, argumenten en redeneringen
- opstellen van evaluatiecriteria
- socratisch gesprek met jongeren

Dag 3 : zelf begeleiden van het gesprek

- Begeleiden van stukken van een gesprek met gerichte feedback op je begeleidingsgedrag

Dag 4 : terugkomdag. Verder oefenen en omgaan met 'speciale gevallen'.

Wie is de docent ?

Kristof Van Rossem is Master in de filosofie. Hij is zelfstandig trainer/opleider gespecialiseerd in het begeleiden van reflectie- en dialoogprocessen in organisaties. Hij leidt oa een jaarlijkse opleiding tot socratisch gespreksleider. Hij werkt als docent socratisch gesprek oa voor de ISVW (Internationale School voor Wijsbegeerte) en voor de Comenius leergangen. Hij leidt leerkrachten op aan de KULeuven waar hij een jaarlijks seminarie 'filosoferen met kinderen en jongeren' begeleidt. Hij is docent filosofie en (beroeps)ethiek aan Odisee Hogeschool Brussel.

Waar en wanneer?

4 dagen : wo 11 + do 12 + vr 13 april 2018 + vr 18 mei 2018 van 9u30 tot 16u30

De opleiding vindt plaats te :

D'Etage, Chirojeugd Vlaanderen, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen

Wat kost het?

Kosten : 455€ (8 dagdelen) excl. lunch en (evt) 21 % BTW.

Early bird : wie voor **10 februari** inschrijft, betaalt 395 € excl. lunch en 21 % BTW.

Er is een maximum van 16 deelnemers. Je ontvangt op het eind een certificaat en desgewenst een factuur.

Hoe kan ik inschrijven?

Je bent ingeschreven als je (een deel van) het bedrag hebt overgeschreven op rekeningnummer

IBAN BE08 0003 2190 5513, BIC BPOTBEB1, Bank van de Post, op naam van Kristof Van Rossem.

Inschrijven : via de tag op de pagina van de website.